

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ
W SANTOKU

za rok 2016

Santok, marzec 2017 r.

Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną gminy. Ośrodek swoją działalnością obejmuje obszar gminy Santok. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016r. poz.930).

Podstawowym celem działania Ośrodka jest niesienie pomocy i dążenie do podniesienia jakości życia mieszkańcom naszej lokalnej społeczności zagrożonym wykluczeniem społecznym, w szczególności osobom niepełnosprawnym, rodzinom dysfunkcyjnym, bezdomnym oraz innym osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy (art. 17)

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie oceny w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 13) dożywianie dzieci;

- 14) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 15) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 16) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 18) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- 19) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 20) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy należy:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) opracowanie i realizacja projektów socjalnych;
- 5) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 6) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy (art.18):

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;

- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom,
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Świadczenia z pomocy społecznej

Realizację zadań określono rocznym planem finansowym Ośrodka Pomocy Społecznej. W 2016 r. zgodnie z budżetem OPS w Santoku na działalność i realizację zadań tut. ośrodka wydano **8 852 782,17 zł**. Środki wydatkowane były na wypłaty różnorodnych świadczeń dla mieszkańców gminy Santok, pokrycie kosztów żywienia dzieci w szkołach i przedszkolach, wypoczynek letni dla dzieci oraz na utrzymanie Ośrodka.

Liczba mieszkańców zamieszkałych na terenie gminy Santok w 2016 r. wyniosła 8 472. Ze świadczeń z pomocy społecznej skorzystało **218 rodzin, tj. 494 osób** w tych rodzinach, co stanowiło 5,8 % ogólnej liczby mieszkańców.

(w 2015r. objęto pomocą 204 rodziny tj. 546 osób w tych rodzinach - 6,6% ogólnej liczby mieszkańców)

Powód trudnej sytuacji życiowej w 2016 roku	Liczba rodzin	Liczba osób
Ubóstwo (w 2015 r. 131 rodzin w tym 526 osób w tych rodzinach)	118	309
bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	7	18
bezrobocie	82	218
niepełnosprawność	106	230
długotrwała lub ciężka choroba	32	75
wielodzietność	25	146
bezradność w sprawach opiek-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	7	18
alkoholizm	12	23
zdarzenia losowe	2	4
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	4

Wykaz rodzin korzystających z pomocy – 2016 r.

Miejscowość	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Rodzina wielodzietna 3+	Żywnienie dzieci w szkole	Karta Dużej Rodziny	Asystent rodziny	Kolonja Obóz	Niebieska Karta	Liczba osób umieszczonych w DPS
Mąkoszyce	7	9	1	6	1	1	1	1	-
Ludziszewice	6	9	2	6	2	1	1	1	-
Lipki Małe	1	1	-	1	-	-	-	-	-
Baranowice	9	18	3	12	-	3	2	-	-
Nowe Polichno	11	1	-	-	-	2	-	1	1
Jastrzębnik	13	11	1	6	-	-	-	1	1
Lipki Wielkie	28	37	7	7	2	1	2	-	-
Santok	23	6	3	3	2	1	1	2	3
Gralewo	19	8	1	6	-	1	-	1	1
Płomykowo	8	14	2	8	-	2	1	1	-
Wawrów	25	17	1	5	6	3	1	8	1
Janczewo	34	13	3	12	4	-	1	4	4
Stare Polichno	13	9	1	3	3	-	-	2	-
Czechów	4	-	-	-	2	-	-	1	-
Górká	6	10	2	9	-	-	-	1	-
RAZEM	207	163	27	84	22	15	10	24	11

Realizacja zadań przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku w 2016 r. przedstawiono w poniższej tabeli.

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin (rodziny i samotne gospodarstwa domowe)	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych
zasiłki stałe	57	296 572,12
zasiłek okresowy	108	134 000,00
składki na ubezpieczenia zdrowotne	62	34 936,00
zasiłki celowe i zasiłki celowe specjalne	91	40 000,00
dożywianie dzieci i młodzieży	117	62 724 ,45

Na utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej wydano- 550 346,91 zł

w tym : ze środków własnych - 487 046,91 zł , ze środków zleconych - 63 300 zł
 - płace wraz z pochodnymi - 473 427,23 zł , utrzymanie - 76 919,68 zł

Zgodnie z art. 8 ustawy o pomocy społecznej prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

- 1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty **634 zł**, zwanej dalej „kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej”
- 2) osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty **514 zł**, zwanej dalej „kryterium dochodowym na osobę w rodzinie”

Zasiłek stały przysługuje : (art. 37)

1) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;

2) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie

Zasiłek okresowy: (art.38.1.) przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- 1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,

2) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

2. Zasiłek okresowy ustala się:

1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym, że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 418 zł miesięcznie;

2) w przypadku rodziny – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

3. Kwota zasiłku okresowego ustalona zgodnie z ust. 2 nie może być niższa niż 50% różnicy między:

1) kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;

2) kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

4. Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie.

5. Okres, na jaki jest przyznawany zasiłek okresowy, ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy.

Ubezpieczenia zdrowotne- opłacane składki za osoby pobierające zasiłki stałe i pracowników CIS .

Zasiłek celowy przysługuje : (art. 39)

Zasiłek celowy może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

W 2016 r. Ośrodek Pomocy Społecznej realizował program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. W ramach Programu realizowane są działania dotyczące w szczególności:

1) zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania:

a) dzieciom do 7 roku życia;

b) uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej;

c) osobom i rodzinom znajdujących się w sytuacji wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej tj. ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej;

2) w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Pomoc w zakresie dożywiania może być przyznana nieodpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (634 x 150% = 951zł.), osoby w rodzinie (514 x 150% x liczba osób w rodzinie).

- **na program w zakresie dożywiania** ogółem wydano **195 000,00 zł**
(ze środków zleconych - 117 000,00 zł z własnych – 78 000,00 zł)

w tym : na zasiłki celowe na zakup żywności - 128 174,55 zł , na dowóz posiłków – 4 101,00 zł
i żywienie dzieci w szkołach - 62 724,45 zł (z żywienia skorzystało 117 dzieci)

W 2016 r. żywieniem zostały objęte dzieci w następujących placówkach:

- Zespół Szkół w Lipkach Wielkich,
- Zespół Szkół w Santoku,
- Szkoła Podstawowa w Janczewie,
- Szkoła Podstawowa w Wawrowie,
- Szkoła Podstawowa w Goszczanowie,
- Zespół Szkół Specjalnych Nr 14 ul. Mościckiego 3 w Gorzowie Wlkp.
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy ul. Szosowa 109 w Lipkach Wielkich
- Zespół Kształcenia Specjalnego ul. Dunikowskiego 5 w Gorzowie Wlkp.
- Przedszkole w Santoku,
- Przedszkole w Lipkach Wielkich,
- Przedszkole w Wawrowie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku w 2016 r. realizował również zadania :

1) wypoczynek letni dzieci

Z wypoczynku letniego skorzystało **15 dzieci** z gminy Santok. Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku pokrył koszt wypoczynku letniego dla 10 dzieci na obozie w Pobierowie. **Na ten cel wydał 5 000,00 zł.** Wypoczynek w Rudnie w dniach 15-28.08.2016 r. dla 5 dzieci zorganizowało Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. Koszt wypoczynku w całości pokrył organizator.

2) dodatki mieszkaniowe

Dodatek mieszkaniowy przyznaje się w drodze decyzji administracyjnych na okres 6 miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku. W 2016 r. wydano w tej sprawie **1 decyzję (5 świadczeń) na kwotę 1406,90 zł.** Głównym powodem nie korzystania z tej formy pomocy jest przekraczanie metrażu mieszkań.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom mieszkającym w lokalach, do których mają tytuł prawny, oraz osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na

przysługujący im lokal zamienny albo socjalny jeśli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w przypadku gospodarstwa jednoosobowego; i kwoty 125% najniższej emerytury w przypadku gospodarstwa wieloosobowego. Kwota najniższej emerytury od 1 marca 2016 r. wynosiła 882,56 zł brutto.

Za dochód uważa się wszelkie przychody po odliczeniu kosztów ich uzyskania oraz po odliczeniu składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz na ubezpieczenie chorobowe. Do dochodu nie wlicza się: świadczeń pomocy materialnej dla uczniów, dodatków dla sierot zupełnych, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka, dodatku z tytułu urodzenia dziecka, pomocy w zakresie dożywiania, zasiłków pielęgnacyjnych, zasiłków okresowych z pomocy społecznej, jednorazowych świadczeń pieniężnych i świadczeń w naturze z pomocy społecznej oraz dodatku mieszkaniowego.

Przyznanie dodatku mieszkaniowego uwarunkowane jest również od spełnienia kryterium powierzchniowego na liczbę członków gospodarstwa domowego:

Liczba osób	Normatywna powierzchnia	Dopuszczalne przekroczenie powierzchni normatywnej o 30%	Dopuszczalne przekroczenie powierzchni normatywnej o 50%
1 osoba	35 m ²	45,5 m ²	52,5 m ²
2 osoby	40 m ²	52,0 m ²	60,0 m ²
3 osoby	45 m ²	58,5 m ²	67,5 m ²
4 osoby	55 m ²	71,5 m ²	82,5 m ²
5 osób	65 m ²	84,5 m ²	97,5 m ²
6 osób*	70 m ²	91,0 m ²	105,0 m ²

* na każdą następną osobę w rodzinie przypada kolejne 5 m².

Wymagana normatywna powierzchnia użytkowa zostaje podwyższona o 15 m², jeżeli w lokalu mieszka osoba niepełnosprawna poruszająca się na wózku inwalidzkim lub osoba niepełnosprawna, której niepełnosprawność wymaga zamieszkania w osobnym pokoju (wymagane orzeczenie o niepełnosprawności i stosowne zaświadczenie lekarskie). Wysokość dodatku stanowi różnicę pomiędzy wydatkiem – o którym mowa w art. 6 ust. 36 ustawy o dodatkach mieszkaniowych - przypadającymi na normatywną powierzchnię użytkową zajmowanego lokalu mieszkalnego, a kosztami poniesionymi przez osobę otrzymującą dodatek, w wysokości:

- 15% dochodów gospodarstwa domowego – w gospodarstwie jednoosobowym,
- 12% dochodów gospodarstwa domowego – w gospodarstwie 2 – 4 osobowym,
- 10% dochodów gospodarstwa domowego – w gospodarstwie 5 – osobowym i większym.

3) współpracował z PUP w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych

PUP dysponuje coraz szerszą ofertą pracy, zdobywania kwalifikacji zawodowych, szkoleń, prac społecznie użytecznych, czy robót publicznych.

4) współpracował z Bankiem Żywności w Gorzowie Wlkp. i Stowarzyszeniem Pomocy Bliźniemu im. Brata Krystyna w Gorzowie Wlkp.

W 2016r. mieszkańcy naszej gminy otrzymywali żywność (m.in. mąkę, makaron, mleko, cukier, kaszę, ryż, dania gotowe) w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD), pomoc otrzymało **115 rodzin (300 osób)**. Wsparciem objęte zostały osoby samotne i rodziny spełniające kryterium dochodowe, które w myśl znowelizowanych przepisów wynosiło 150% kryterium dochodowego.

5) współpracował z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. organizując spotkania z psychologiem i pedagogiem dla rodzin potrzebujących wsparcia

6) umożliwił podopiecznym korzystanie z bezpłatnej porady prawnej w ramach projektu realizowanego przez Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu im. Brata Krystyna w Gorzowie Wlkp.

7) skierował 18 osób do pracy w Centrum Integracji Społecznej

Karta Dużej Rodziny

1. Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

1) w wieku do ukończenia 18 roku życia;

2) w wieku do ukończenia 25 roku życia – w przypadku gdy dziecko uczy się w:

a) szkole – do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego,

b) szkole wyższej – do końca roku akademickiego – w którym jest planowane ukończenie nauki zgodnie z oświadczeniem,

3) bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

2. Członkami rodziny wielodzietnej są:

1) rodzic (rodzice) – przez którego rozumie się także rodzica (rodziców) zastępczych lub osobę (osoby) prowadzącą rodzinny dom dziecka;

2) małżonek rodzica;

3) dziecko – przez które rozumie się także dziecko, nad którym rodzic sprawuje rodzinną pieczę zastępczą, oraz osobę przebywającą w dotychczasowej rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, o której mowa w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, ze zm.)

W 2016 r. wydano **21 Kart Dużej Rodziny**: (wydatek 227,80 zł.)

- 16 nowych rodzin;

- 4 osób będących posiadaczem KDR (przedłużenia kart dla członka rodziny powyżej 18 roku życia kontynuującego naukę);

- 1 dziecka (nowego członka rodziny posiadającej KDR).

Asystent rodziny- wspierał funkcjonowanie 15 rodzin (w tym 31 dzieci)

wydano - **56 807,99 zł** (w tym : wydatek ze środków własnych - 37 129,99 zł ,

ze środków zleconych – 19 678 zł), na płace wraz z pochodnymi 54 872,26 zł ,na utrzymanie 1 935,73 zł .

Dopłatami za utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej objęto 6 rodzin (18 dzieci w tych rodzinach) **wydano - 46 984,40 zł .**

W 2016 roku objęto pomocą asystenta rodziny 15 rodzin (31 dzieci), w tym:

1) Wawrów - 3, w tym 1 rodzina pełna i 2 zastępcze

2) Santok – 1 – rodzina zastępcza

3) Płomykowo - 2, w tym 1 rodzina niepełna i 1 żyjąca w konkubinacie

4) Ludziszewice – 1 rodzina pełna

5) Mąkoszyce – 1 jedna rodzina pełna

6) Baranowice – 3, w tym 1 rodzina niepełna i dwie żyjące w konkubinacie

7) Lipki Wielkie- 1 rodzina zastępcza

8) Nowe Polichno - 2, w tym 1 pełna i 1 niepełna

9) Gralewo – 1 rodzina zastępcza

Problemy rodzin z Gminy Santok objętych wsparciem asystenta rodziny to:

- bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych,

- zaniedbania rodziców w zakresie opieki i wychowania (powtarzającym się najczęściej powodem jest nadużywanie alkoholu),

- problemy wychowawcze i dydaktyczne dotyczące dzieci w wieku szkoły podstawowej i gimnazjalnej,

- przemoc domowa,

- bezrobocie rodziców,

- ubóstwo rodzin.

W niektórych rodzinach wieloproblemowych zaobserwowano poprawę w ich funkcjonowaniu. Trwałość tych zmian jest stosunkowo niewielka. Efektem realizacji planu pracy z rodziną jest integracja rodziny, stabilizacja życiowa, zintegrowanie rodziny z otoczeniem społecznym, odbudowanie jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Praca socjalna: (art.45)

Zakres pomocy udzielanej przez OPS mieszkańcom gminy jest bardzo szeroki, znaczną część wsparcia stanowi praca socjalna. Kadra ośrodka jest wykwalifikowana w zakresie wymaganych kompetencji. Zatrudnionych jest czterech pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy:

- starszy pracownik socjalny -miejsowości: Gralewo, Wawrów, Płomykowo (Helena Rałowska);
- specjalista pracy socjalnej- miejscowości: Stare Polichno, Janczewo, Górki, Czechów (Jolanta Ciechorowska);
- starszy pracownik socjalny – miejscowości: Nowe Polichno, Ludziszawice, Mąkoszyce, Baranowice, Lipki Małe, Jastrzębnik (Elżbieta Mandziuk);
- pracownik socjalny – miejscowości : Lipki Wielkie, Santok (Ewa Nowak).

Prowadzona jest we wszystkich środowiskach osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej jak również nie objętych pomocą finansową. Pracownicy socjalni realizują pracę socjalną w celu:

- 1) Zapewnienia/uzyskania niezbędnych środków materialnych:
  - a) pomoc w uzyskaniu świadczeń emerytalno - rentowych;
  - b) pomoc w uzyskaniu świadczeń z tytułu alimentów i ich podwyższeniu;
  - c) udzielanie pomocy materialnej;
  - d) pomoc w uzyskaniu ulg, umorzeń;
  - e) pomoc i edukacja w zakresie gospodarowania budżetem domowym.
- 2) Zapewnienia godziwych warunków mieszkaniowych:
  - a) pomoc w złożeniu wniosku o przydział mieszkania socjalnego;
  - b) pomoc w załatwieniu formalności związanych z zameldowaniem;
  - c) pomoc w spłacie lub umorzeniu zaległości;
  - d) pomoc w uzyskaniu tytułu prawnego do zajmowanego lokalu;
  - e) pomoc w uzyskaniu dodatku mieszkaniowego;
  - f) monitorowanie opłacania wydatków mieszkaniowych;
  - g) pomoc w zakresie dostosowania mieszkania do potrzeb osoby niepełnosprawnej;
  - h) pomoc w pozyskaniu usług związanych z naprawą, zakupem, wymianą sprzętu gospodarstwa domowego;
  - i) pomoc w sprawach związanych z koniecznymi pracami remontowymi.
- 3) Rozwiązywania problemu bezrobocia:
  - a) pomoc w nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy;
  - b) pomoc w uzyskaniu możliwości podjęcia pracy (prace interwencyjne, roboty publiczne);

- c) pomoc w docieraniu do pracodawców;
  - d) wsparcie w sytuacji pozostawiania bez pracy bezrobotnego i jego rodziny.
- 4) Poprawy stanu zdrowia:
- a) ułatwianie uzyskania świadczeń zdrowotnych; w tym wystawianie decyzji o ubezpieczeniu zdrowotnym NFZ;
  - b) pomoc w realizacji recept;
  - c) pomoc w załatwianiu pobytu i dotarciu do szpitala;
  - d) pomoc w załatwianiu wizyty lekarza w domu;
  - e) edukacja w zakresie profilaktyki i higieny zdrowotnej w rodzinie;
  - f) pomoc w uzyskaniu sprzętu medycznego, ortopedycznego;
  - g) pomoc w załatwianiu usług rehabilitacyjnych świadczonych ambulatoryjnie bądź w placówce stacjonarnej.
- 5) Zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym:
- a) działania na rzecz zapewnienia opieki osobie starszej lub niepełnosprawnej przez rodzinę;
  - b) działania interwencyjne w sytuacji osoby zaniedbanej, zagrożonej, potrzebującej pomocy;
  - c) pomoc w zapewnieniu opieki całodobowej w DPS.
- 6) Wykorzystania uprawnień osób niepełnosprawnych:
- a) pomoc w ustaleniu stopnia niepełnosprawności;
  - b) pomoc w uzyskaniu sprzętu medycznego, ortopedycznego;
  - c) pomoc w uzyskaniu skierowania na turnusy rehabilitacyjne, sanatorium;
  - d) pomoc w korzystaniu z ulg, uprawnień przysługujących osobie niepełnosprawnej;
  - e) pomoc w uzyskaniu świadczeń materialnych PFRON.
- 7) Zapewnienia właściwego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży:
- a) pomoc w docieraniu rodziców z dziećmi do instytucji w celu diagnozy, rozwoju i rehabilitacji;
  - b) współpraca ze szkołą w zakresie realizacji obowiązku szkolnego;
  - c) pomoc w uzyskaniu podręczników szkolnych;
  - d) pomoc w zorganizowaniu wypoczynku dla dzieci (kolonie);
  - e) działania interwencyjne w sytuacji stwierdzenia naruszenia praw dziecka;
  - f) wystąpienie do sądu o wydanie zarządzeń opiekuńczo-wychowawczych;
  - g) współpraca z kuratorem nad poprawą funkcjonowania rodziny;
  - h) pomoc w znalezieniu rodziny zastępczej.
- 8) Poprawy funkcjonowania rodziny:
- a) pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie;
  - b) pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w środowisku zamieszkania np. konflikty sąsiedzkie;
  - c) wsparcie w rozwiązywaniu problemu przemocy, w szczególności wypełnianie Niebieskiej

Karty oraz udzielanie informacji o kompetencjach policji, prokuratury, sądu i pomoc w nawiązaniu kontaktu z w/w instytucjami;

d) pomoc w docieraniu do ośrodków interwencji kryzysowej;

e) pomoc w docieraniu do rodzinnego poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego, prawnego;

f) pomoc w docieraniu lub uczestnictwie w grupowych formach poradnictwa i terapii.

9) Poprawy zdrowia osób zaburzonych psychicznie:

a) doprowadzanie do konsultacji psychologicznej i/lub psychiatrycznej;

b) doprowadzenie do podjęcia leczenia;

c) pomoc w uzyskaniu usług specjalistycznych.

10) Poprawy funkcjonowania osób z problemem alkoholowym:

a) kierowanie na zajęcia profilaktyczno-edukacyjne osób z grupy ryzyka;

b) uczestnictwo w interwencji alkoholowej;

c) pomoc w podjęciu leczenia;

d) wystąpienie o leczenie przymusowe;

e) pomoc w docieraniu do grup wsparcia lub uczestnictwa w programach dla uzależnionych;

f) monitorowanie procesu leczenia i utrzymywania abstynencji;

g) współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

h) Gminny Program Przeciwdziałania i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

11) Inne:

a) pomoc w wyrobieniu dokumentu tożsamości;

b) załatwianie pogrzebu;

c) pomoc w załatwieniu spraw urzędowych;

d) pomoc w integracji ze środowiskiem po opuszczeniu zakładu karnego;

e) współpraca z kuratorem nad poprawą funkcjonowania osoby dorosłej;

f) pomoc w uzyskaniu porady prawnej;

g) edukacja w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Świadczenie wychowawcze:

Na realizacja Programu „Rodzina 500+” ogółem wydano **4 272 615,76 zł.** w tym:

- na świadczenie 4 188 839,20 zł.
- na płać z pochodnymi 60 015, 50 zł.
- na utrzymanie 23 761,06 zł.

Wyszczególnienie	Ilość
Złożone wnioski w tym:	692
w formie papierowej	553
w formie elektronicznej	112
wnioski przekazane marszałkowi województwa	20
Wydane decyzje w tym:	692
Wydane decyzje - odmowne	7
Liczba rodzin otrzymujących świadczenie	620
Liczba wypłaconych świadczeń	8 377

Program „Rodzina 500+” wszedł w życie z dniem 1 kwietnia 2016 r. Podstawę prawną systemu świadczeń wychowawczych stanowi ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. , poz. 195). Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Organ właściwy realizuje zadania z zakresu świadczenia wychowawczego jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Świadczenie wychowawcze otrzymują rodzice, opiekunowie prawni lub opiekunowie faktyczni dziecka i wynosi ono 500 zł miesięcznie. Świadczenie przysługuje do ukończenia przez dziecko 18 roku życia. Na drugie i kolejne dziecko świadczenie wychowawcze przyznawane jest niezależnie od wysokości dochodu rodziny. Na pierwsze lub jedyne dziecko rodzice otrzymują świadczenie po spełnieniu kryterium dochodowego, które wynosi : 800 zł netto na osobę w rodzinie lub 1 200 zł , jeśli w rodzinie jest wychowywane dziecko niepełnosprawne.

O świadczenie wychowawcze mogą ubiegać się również osoby, których członkowie rodzin przebywają poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej – w państwach Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, a wyjazd pobyt ten nie ma charakteru turystycznego, leczniczego lub nie jest związany z podjęciem przez dziecko kształcenia poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. W takich przypadkach gmina przekazuje wniosek wraz z dokumentami marszałkowi województwa w celu jego rozpatrzenia i ustalenia czy nie mają zastosowania unijne przepisy o koordynacji systemu zabezpieczeń społecznych. Ma to na celu uniknięcie niedopuszczalnej w przepisach unijnych sytuacji pobierania przez tę samą osobę podobnych

świadczeń w dwóch państwach UE/EOG jednocześnie.

Świadczenie wychowawcze nie jest wliczone do dochodu przy ustaleniu prawa do innych świadczeń, m.in. z pomocy społecznej, rodzinnych, z funduszu alimentacyjnego czy stypendiów dla uczniów i studentów.

Świadczenie wychowawcze i koszty jego obsługi finansowane są w formie dotacji celowej z budżetu państwa. Koszty związane z obsługą świadczeń wychowawczych wynosiły w 2016 r. 2% otrzymanej dotacji na świadczenie wychowawcze.

Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny:

OPS realizuje zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r. oraz zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W/w zadania realizowane są zgodnie z uchwalonym budżetem na dany rok i obowiązującymi przepisami.

Na świadczenia rodzinne, ubezpieczenia społeczne fundusz alimentacyjny wydano

- 2 632 547,27 zł w tym na:

Świadczenia rodzinne - 2 301 537,75 zł w ramach świadczeń rodzinnych były wypłacane:

- **zasiłki rodzinne** - 602 378,57 zł (dla 449 dzieci)
- **jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka** – 71 000,00 zł (urodziło się 71 dzieci)
- **dotatki z tytułu urodzenia dziecka** – 24 000 ,00 zł (dla 24 dzieci)
- **dotatki z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego**
33 440,00 zł (dla 87 osób po 400 zł)
- **dotatki z tytułu samotnego wychowywania dziecka** – 32 846 ,00 zł (dla 177 po 185 zł)
- **dotatki z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego**- 42 700,00 zł
(dla 40 dzieci)
- **dotatki z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego** – 31 100,00 zł (dla 311 po 100 zł)
- **dotatki z tytułu podjęcia nauki w szkole poza miejscem zamieszkania**- 35 477,00 zł
(pomoc dla dziecka mieszkającego w internacie lub dla dziecka dojeżdżającego do pomoc dla 69 dzieci)
- **dotatki z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej**
(rodziny z trojgiem i więcej dzieci) – 77 815,00 zł (dla 72 dzieci po 90 zł)
- **zasiłki pielęgnacyjne** – 494 649,00 zł (dla 270 osób po 153 zł)
- **świadczenia pielęgnacyjne** – 493 003,00 zł (dla 31 osób po 1300 zł)
- **specjalny zasiłek opiekuńczy** – 48 499,00 zł (dla 8 osób starszych -520 zł)
- **zasiłek dla opiekuna** – 43 680,00zł. (dla 7 osób po 520 zł)
- **świadczenie rodzicielskie** – 143 305,00 zł (dla 96 osób po 1000,00 zł)
- **zasiłek rodzinny 1 zł za 1zł** – 9 620,30 zł (dla 8 dzieci po 100 zł)
- **składki na ubezpieczenie społeczne w kwocie** – 118 024,88 zł (emerytalno- rentowe 23 osoby)

Fundusz Alimentacyjny - dla 41 rodzin wpłacono – **258 500,00 zł.**

W 2016 r. dłużnicy alimentacyjni spłacili : 66 741,81 zł w tym:

- 26 535 ,45 zł - zaliczki alimentacyjnej;
- 16 088,12 zł. funduszu alimentacyjnego
- 24 118,24 zł. odsetek od funduszu alimentacyjnego

Obsługę świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego - 72 509,52 zł

(płać wraz z pochodnymi - 65 860,89 zł oraz wydatki na utrzymanie - 6 648,63 zł).

Składki na ubezpieczenie zdrowotne - 26 808,00 zł

(dla 26 osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy)

Środowiskowy Dom Samopomocy

W 2016 r. Środowiskowy Dom Samopomocy zapewniał dzienną opiekę i terapię 20 osobom niepełnosprawnym. Ogółem wydano 304 320,00 zł.

Jedną z podstawowych form zajęć realizowanych w placówce jest trening umiejętności społecznych i interpersonalnych, który ma na celu:

- kształtowanie świadomego komunikowania się werbalnego (umiejętność prawidłowego odnoszenia się do innych ludzi),
- doskonalenie umiejętności radzenia sobie w życiu codziennym, rozwijanie samodzielności w zakresie podstawowych funkcji fizjologicznych, jedzenia, korzystanie z toalety, mycia się oraz umiejętności radzenia sobie z codziennymi obowiązkami np. pomoc podczas przygotowania posiłku, prania, sprzątania.

Zajęcia tematyczne to zajęcia rozwijające różne umiejętności, zainteresowania, skierowane na poznanie otaczającego świata i życia w społeczeństwie. W ramach tych zajęć odbywają się pogadanki na temat świąt narodowych oraz wydarzeń historycznych, zapoznanie z tradycją i obrzędami.

Celem placówki jest między innymi integracja społeczna uczestników. Integracja ta jest możliwa dzięki uczestnictwu w wydarzeniach kulturalnych, udziale w różnorodnych, celowo zorganizowanych zajęciach, spotkaniach, wyjściach do kin, teatrów. Dzięki wyjazdom uczestnicy poznają nowe miejsca, zaspokajają swoją ciekawość świata i potrzebę poznania nowych dziedzin życia. W 2016 r. uczestnicy skorzystali z wyjazdu do: Planetarium w Zielonej Górze, Sanktuarium w Świebodzinie, Ustronia Morskiego, Berlina, kina.

Uczestnicy organizowali różnego rodzaju uroczystości m.in. :

- Święta Wielkanocne,
- zabawę Andrzejkową, na którą zaproszono uczestników DPS w Gorzowie Wlkp.,
- zabawę Mikołajkową,
- Wigilię wraz z przedstawieniem Jasełkowym.

Analiza realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku zadań przedstawionych w sprawozdaniu za 2016 r. pozwala określić problemy i potrzeby społeczne, takie jak:

- brak mieszkań socjalnych
- bezradność i zaniedbania w sprawach opiekuńczo – wychowawczych rodziców, zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych i niepełnych
- wysoki poziom uzależnienia od alkoholu, z tendencją wzrostu zjawiska wśród kobiet i tym samym brak gotowości do podjęcia pracy u osób długotrwale bezrobotnych
- w przyszłości utworzenie klubu seniora, tworzenie rodzinnych domów pomocy społecznej.

Sprawozdanie z działalności OPS jest zgodne z uchwalonym budżetem.

Wydatki w poszczególnych latach:

2013r. na pomoc społeczną - 1 864 768,99 zł., na świadczenia rodzinne – 2 324 955,93zł. (4 189 724, 92 zł.)

2014 r. na pomoc społeczną - 1 983 896,90 zł, na świadczenia rodzinne - 2 296 445,87 zł (4 280 342,72 zł)

2015r. na pomoc społeczną - 1 862 038,30 zł, na świadczenia rodzinne – 2 370 203,38 zł (4 232 241,68 zł)

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
ul. Gorzowska 19
tel./fax 728-75-27
66-431 SANTOK

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej
Irena Dziubalłowska

Santok; dnia 27.03.2017 r.